

Informacja o postanowieniach ogólnych warunków ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku zatwierdzonych Uchwałą Zarządu TUV „TUZ” nr U/50/2007 dnia 21.03.2007 r., zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (DZ. U. 2015 r., poz. 1844)

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub wartość wykupu ubezpieczenia	OWU: § 2, § 3, § 4, § 13, § 16, § 17, § 28, § 34 Aneks nr 1: § 2, § 3, § 4, § 5, § 6 Aneks nr 4: § 2 ust. 3 Aneks nr 6: § 1 ust. 1 pkt 4
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	OWU: § 3 ust. 4, § 5, § 16, § 25, § 28 ust. 5, § 29, § 33, § 35, § 33 Aneks nr 1: § 5, § 10, § 11 ust. 3 Aneks nr 6: § 1 ust. 1 pkt 7, 8, 11

Niniejsze postanowienia zostały zatwierdzone Uchwałą Zarządu Nr U/30/2017 z dnia 25 stycznia 2017 r. i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 01 marca 2017 r.

Postanowienia początkowe

§ 1

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia mienia od kradzieży włamaniem i rabunku, zwane dalej OWU, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych między Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych „TUZ”, zwanym dalej TUW „TUZ”, a osobami fizycznymi będącymi przedsiębiorcami, osobami prawnymi oraz jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej, prowadzącymi działalność dokumentowaną księgami rachunkowymi, księgą przychodów i rozchodów lub rozliczającymi się na podstawie zryczałtowanego podatku od przychodu.
2. Umowę ubezpieczenia można także zawrzeć na rzecz osoby trzeciej, wymienionej w umowie ubezpieczenia. TUW „TUZ” może podnieść zarówno przeciwko osobie trzeciej, jak i Ubezpieczającemu zarzut, który ma wpływ na odpowiedzialność ubezpieczeniową TUW „TUZ”.
3. Za porozumieniem stron do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU, jednakże wszelkie postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU oraz wszelkie zmiany zawartej już umowy ubezpieczenia muszą być sporządzone na piśmie w formie załącznika lub aneksu do polisy pod rygorem ich nieważności.
4. Umowa ubezpieczenia zawierana na podstawie niniejszych OWU obejmuje ochroną ubezpieczeniową wyłącznie zdarzenia zaistniałe w okresie ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
5. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU do umowy ubezpieczenia mają zastosowanie właściwe przepisy prawa polskiego, a w szczególności Kodeksu Cywilnego i Ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Definicje

§ 2

Użyte w niniejszych OWU pojęcia oznaczają:

- 1) **akcja ratownicza** – uzasadnione działania mające na celu ratowanie przedmiotu ubezpieczenia, w związku z wystąpieniem zdarzeń objętych umową ubezpieczenia, w szczególności działania Straży Pożarnej i Policji;
- 2) **akt terroru** – nielegalne działanie lub akcja organizowana z pobudek ideologicznych, religijnych, politycznych lub społecznych, indywidualna lub grupowa, prowadzona przez osoby działające samodzielnie lub na rzecz bądź z ramienia jakiegokolwiek organizacji lub rządu, skierowana przeciwko osobom, obiektom lub społeczeństwu, mająca na celu wywarcie wpływu na rząd, wprowadzenie chaosu, zastraszenie ludności lub dezorganizację życia publicznego przy użyciu przemocy bądź groźby użycia przemocy;
- 3) **dewastacja** – zniszczenie lub uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia wskutek aktu wandalizmu dokonanego przez osobę trzecią, z wyłączeniem szkód polegających na pobrudzeniu, pomazaniu, zachlapaniu, pomalowaniu itp. (np. „graffiti”) oraz szkód w szybach, gablotach, neonach i innych przedmiotach szklanych stanowiących wyposażenie lub element składowy (wszelkie formy wbudowania lub przymocowania) budynku, budowli, lokalu lub pomieszczenia;
- 4) **franszyza redukcyjna** – wartość określona kwotowo, o którą pomniejsza się każdorazowo ustalone odszkodowanie;
- 5) **jednostka obliczeniowa** (j.o.) – kwota odpowiadająca 120-krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za ostatni kwartał przed powstaniem szkody, według danych publikowanych przez Prezesa GUS w Monitorze Polskim;
- 6) **kradzież z włamaniem** – usiłowanie lub dokonanie zaboru przedmiotu ubezpieczenia z zamkniętego pomieszczenia oraz schowka (jeżeli przedmiotem

ubezpieczenia i szkody są wartości pieniężne), zabezpieczonych zgodnie z § 18 i § 19;

- a) po uprzednim usunięciu siłą zabezpieczeń z pozostawieniem przez sprawcę śladów użycia narzędzi lub po otworzeniu tych zabezpieczeń oryginalnym kluczem, który sprawca zdobył w wyniku włamania do innego lokalu lub rabunku, lub
- b) przez sprawcę, który ukrył się w lokalu przed jego zamknięciem, jeżeli Ubezpieczający nie był w stanie przy zachowaniu należytej staranności tego faktu odkryć, a sprawca pozostawił ślady stanowiące dowód jego ukrycia się;
- 7) **maszyny, urządzenia i wyposażenie** – rzeczy ruchome wykorzystywane do prowadzenia działalności, które w rozumieniu obowiązujących przepisów o rachunkowości nie stanowią środków obrotowych;
- 8) **mienie pracownicze** – rzeczy osobiste pracowników Ubezpieczającego (np. odzież, obuwie, rowery), w tym własne narzędzia i przedmioty niezbędne do wykonywania pracy lub te, które zazwyczaj lub na żądanie pracodawcy znajdują się w miejscu pracy, z wyłączeniem wartości pieniężnych, kart płatniczych, kredytowych, charge i debetowych oraz biżuterii, a także rzeczy o znacznej wartości jednostkowej, przekraczającej kwotę 300 zł (odpowiedzialność TUW „TUZ” za rzeczy o znacznej wartości jednostkowej ograniczona jest do kwoty 300 zł);
- 9) **mienie przyjęte do sprzedaży komisowej** – rzeczy stanowiące własność osób trzecich, przyjęte przez Ubezpieczającego do sprzedaży komisowej na podstawie właściwych dokumentów przyjęcia (np. umowa dotycząca sprzedaży komisowej potwierdzająca przyjęcie mienia), potwierdzających fakt wydania tego mienia Ubezpieczającemu;
- 10) **mienie przyjęte w celu wykonania usługi** – rzeczy stanowiące własność osób trzecich, przyjęte przez Ubezpieczającego na podstawie właściwych dowodów przyjęcia (np. umowy o wykonanie usługi), potwierdzających fakt wydania tego mienia Ubezpieczającemu, w celu wykonania na tym mieniu usługi (np. prania, czyszczenia, naprawy, przeróbki), w zakresie zgodnym z zawartą umową;
- 11) **nadubezpieczenie mienia** – sytuacja, gdy ustalona w umowie suma ubezpieczenia mienia dotkniętego szkodą jest w dniu szkody wyższa od faktycznej wartości tego mienia, na podstawie której Ubezpieczający ustalił sumę ubezpieczenia;
- 12) **niedubezpieczenie** – sytuacja, gdy ustalona w umowie suma ubezpieczenia mienia dotkniętego szkodą jest w dniu szkody niższa od faktycznej wartości tego mienia, na podstawie której Ubezpieczający ustalił sumę ubezpieczenia;
- 13) **pomieszczenie** – trwale wyodrębnione pomieszczenia bądź nawet jedno pomieszczenie w budynku, stanowiące funkcjonalną lub gospodarczą całość, użytkowane wyłącznie przez Ubezpieczającego na mocy udokumentowanego tytułu prawnego;
- 14) **pożar** – działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile;
- 15) **rabunek** – usiłowanie lub dokonanie zaboru przedmiotu ubezpieczenia przez sprawcę, który w celu jego przywłaszczenia zastosował wobec Ubezpieczającego lub innej osoby dorosłej, za którą Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność, przemoc fizyczną lub groźbę jej natychmiastowego użycia, doprowadzając te osoby do stanu nieprzytomności lub bezbronności;
- 16) **system ubezpieczenia na pierwsze ryzyko** – system, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest według wysokości prawdopodobnej maksymalnej szkody, która może powstać wskutek jednego zdarzenia objętego umową ubezpieczenia;
- 17) **system ubezpieczenia na sumy stałe** – system, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest według najwyższej przewidywanej dziennej jej wartości w okresie ubezpieczenia;
- 18) **środki obrotowe** – rzeczy stanowiące towary, surowce, materiały w przero-

bie, materiały pomocnicze, wyroby gotowe, opakowania;

- 19) **Ubezpieczający** – podmiot, o którym mowa w § 1 ust. 1 niniejszych OWU, zawierający umowę ubezpieczenia i zobowiązany do zapłacenia składki;
- 20) **uderzenie pioruna** – bezpośrednie wyładowanie elektryczności atmosferycznej na przedmiot ubezpieczenia, powodujące przepływ ładunku elektrycznego przez ten przedmiot;
- 21) **wartość pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (gotówka) oraz akcje i obligacje;
- 22) **wartość księgową brutto**:
  - a) dla maszyn, urządzeń i wyposażenia stanowiących środki trwałe – wartość początkowa uwzględniająca obowiązujące przeszacowania,
  - b) dla maszyn, urządzeń i wyposażenia nie stanowiących środków trwałych (niskocenne składniki majątku) – wartość początkowa;
- 23) **wartość odtworzeniowa (nowa) maszyn, urządzeń i wyposażenia** – wartość odpowiadająca cenie zakupu przedmiotu ubezpieczenia, z uwzględnieniem tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrów technicznych, gatunku i rodzaju, wraz kosztami transportu i montażu, o ile koszty te uwzględnia się w cenie nabycia;
- 24) **wartość rzeczowista maszyn, urządzeń i wyposażenia** – wartość ustalona zgodnie z pkt 23 po potrąceniu stopnia zużycia technicznego, z zastrzeżeniem, iż wartość rzeczowista sprzętu elektronicznego odpowiada cenom rynkowym tego typu sprzętu, tj. cenom obowiązującym na rynku wtórnym (komisy lub inne podmioty specjalizujące się w obrocie sprzętem używanym), najbardziej zbliżonym obszarowo do miejsca powstania szkody;
- 25) **wybuch** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników warunkiem uznania szkody za spowodowaną wybuchem jest to, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozerwaniu w takim stopniu, iż wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za wybuch uważa się również implozję polegającą na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;
- 26) **wypadek środka transportu** – nagłe zderzenie się pojazdu z jakimkolwiek innym obiektem z zewnątrz pojazdu;
- 27) **zasada proporcji** – zasada skutkująca ustaleniem wysokości odszkodowania w takiej proporcji, w jakiej przyjęta w umowie suma ubezpieczenia mienia dotkniętego szkodą pozostaje do faktycznej jego wartości, na podstawie której Ubezpieczający ustalił sumę ubezpieczenia (definicja ma zastosowanie w przypadku ewentualnego stwierdzenia niedoubezpieczenia w systemie ubezpieczenia na sumy stałe).

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia może być mienie znajdujące się w posiadaniu Ubezpieczającego na podstawie udokumentowanego tytułu prawnego, z zastrzeżeniem ust. 4.
2. Na wniosek Ubezpieczającego ochroną ubezpieczeniową mogą być objęte następujące grupy mienia:
  - 1) maszyny, urządzenia, wyposażenie;
  - 2) środki obrotowe stanowiące własność Ubezpieczającego;
  - 3) wartości pieniężne stanowiące własność Ubezpieczającego;
  - 4) mienie pracownicze;
  - 5) mienie przyjęte do sprzedaży komisowej;
  - 6) mienie przyjęte w celu wykonania usługi.
3. Przedmiot ubezpieczenia objęty jest ochroną ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w miejscu ubezpieczenia określonym w umowie ubezpieczenia, a mienie pracownicze także w każdym miejscu pracy

zarobkowej wykonywanej na polecenie Ubezpieczającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Umowa ubezpieczenia nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową:
  - 1) akt, dokumentów, rękopisów, danych na nośnikach wszelkiego rodzaju, prototypów, wszelkich modeli, wzorów i eksponatów muzealnych lub zabytkowych, antyków, dzieł sztuki, zbiorów filatelistycznych, numizmatycznych oraz przedmiotów mających wartość kolekcjonerską;
  - 2) wszelkich pojazdów mechanicznych podlegających w myśl odpowiednich przepisów obowiązkowi związanym z dopuszczeniem ich do ruchu lądowego, wodnego lub powietrznego;
  - 3) zwierząt;
  - 4) mienia znajdującego się w szklarniach, namiotach, inspektach, kioskach bez fundamentów oraz na straganach;
  - 5) metali szlachetnych, platyny, złota, srebra oraz wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych i półszlachetnych oraz pereł, a także żetonów, wszelkich kart elektronicznych, losów loteryjnych, biletów komunikacyjnych, znaków skarbowych akcyzy oraz czeków i innych papierów wartościowych zastępujących w obrocie gotówkę (nie dotyczy akcji oraz obligacji);
  - 6) programów komputerowych, a także nośników danych, chyba że stanowią one element składowy ubezpieczonych maszyn (urządzeń) lub środki obrotowe bądź mienie przyjęte do sprzedaży komisowej;
  - 7) mienia nie dopuszczonego do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bądź nielegalnie wprowadzonego na polski obszar celny oraz mienia, którego zakup udokumentowany jest dowodem uznanym za fałszywy;
  - 8) towarów przeterminowanych, a także wycofanych z obrotu, w tym również wycofanych w wyniku reklamacji.
5. Na wniosek Ubezpieczającego i za zgodą Centrali TUW „TUZ”, ochroną ubezpieczeniową może zostać objęte mienie określone w ust. 4 pkt 1-5.

Zakres ubezpieczenia

§ 4

1. TUW „TUZ” ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia, polegające na usiłowaniu lub dokonaniu zaboru mienia w wyniku:
  - 1) kradzieży z włamaniem do pomieszczenia;
  - 2) rabunku w pomieszczeniu;
  - 3) dewastacji wewnątrz pomieszczenia.
2. W ramach zakresu ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1 i w granicy 10% sumy ubezpieczenia, TUW „TUZ” ponosi również odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody polegające na poniesieniu kosztów naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń pomieszczenia (w wyniku kradzieży z włamaniem, dewastacji lub rabunku), w którym znajduje się ubezpieczone mienie, łącznie z kosztami usunięcia uszkodzeń ścian, stropów, dachów, okien i drzwi.
3. Na wniosek Ubezpieczającego TUW „TUZ” może także przyjąć odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w wartościach pieniężnych powstałe w czasie transportu (przenoszenia lub przewożenia) na skutek:
  - 1) rabunku;
  - 2) zniszczenia lub uszkodzenia środka transportu wskutek wypadku, pożaru, wybuchu lub uderzenia pioruna;
  - 3) nagłych, nieprzewidzianych i niezależnych od woli osób sprawujących pieczę nad ubezpieczonym mieniem zdarzeń powodujących śmierć, ciężkie uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia tych osób, uniemożliwiający

tym samym należytą ochronę powierzonego mienia.

4. Wartości pieniężne mogą być ubezpieczone w zakresie, o którym mowa w ust. 3, pod warunkiem ubezpieczenia w pomieszczeniu, co najmniej środków obrotowych (lub maszyn, urządzeń, wyposażenia) oraz wartości pieniężnych w zakresie ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1.
5. W granicy sumy ubezpieczenia, TUW „TUZ” ponosi również odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia powstałe w czasie akcji ratowniczej, prowadzonej w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia, a także udokumentowane koszty wynikłe z zastosowania wszelkich dostępnych Ubezpieczającemu środków w celu zmniejszenia szkody w przedmiocie ubezpieczenia i zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego przedmiotu ubezpieczenia przed szkodą oraz za udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, z zastrzeżeniem § 29 ust. 3 pkt 3.

Suma i system ubezpieczenia

§ 5

1. Suma ubezpieczenia określana jest przez Ubezpieczającego w oparciu o właściwy system ubezpieczenia i ustalone wartości ubezpieczeniowe, z zastrzeżeniem ust. 2-5.
2. Przy ubezpieczeniu maszyn, urządzeń, wyposażenia w systemie na pierwsze ryzyko Ubezpieczający obowiązany jest podać odrębne sumy ubezpieczenia dla sprzętu elektronicznego oraz pozostałego mienia.
3. Przy ubezpieczeniu maszyn, urządzeń, wyposażenia w systemie sum stałych Ubezpieczający obowiązany jest sporządzić załącznik do wniosku określający nazwę, rodzaj, typ, numer identyfikacyjny lub inne dane charakterystyczne, pozwalające na rozróżnienie przedmiotu ubezpieczenia od pozostałego mienia.
4. Przy ustalaniu sumy ubezpieczenia dla wartości pieniężnych Ubezpieczający obowiązany jest kierować się również wymogami zabezpieczenia określonymi w § 19-20.
5. Przy ubezpieczeniu wartości pieniężnych w systemie na pierwsze ryzyko, Ubezpieczający ustala odrębne sumy ubezpieczenia dla zdarzeń wymienionych w § 4 ust. 1 i 3.

§ 6

1. W zależności od rodzaju przedmiotu ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia może zostać zawarta w następujących systemach ubezpieczeń:
  - 1) na pierwsze ryzyko;
  - 2) na sumy stałe.
2. W systemie ubezpieczenia:
  - 1) na pierwsze ryzyko – ubezpieczane są: maszyny, urządzenia i wyposażenie, środki obrotowe, wartości pieniężne, mienie pracownicze, mienie przyjęte do sprzedaży komisowej, mienie przyjęte w celu wykonania usługi;
  - 2) na sumy stałe – ubezpieczane mogą być: maszyny, urządzenia i wyposażenie oraz środki obrotowe.

§ 7

1. W ubezpieczeniu na pierwsze ryzyko sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w wysokości prawdopodobnej maksymalnej szkody, która może powstać wskutek jednego zdarzenia objętego umową ubezpieczenia, przy czym:

- 1) dla maszyn, urządzeń, wyposażenia – na podstawie wybranej przez Ubezpieczającego wartości, tj. wartości odtworzeniowej (nowej), księgowej brutto lub rzeczywistej;
- 2) dla środków obrotowych – na podstawie cen zakupu lub kosztów wytworzenia;
- 3) dla wartości pieniężnych:
  - a) gotówki – na podstawie wartości nominalnej;
  - b) akcji na okaziciela nie dopuszczonych do publicznego obrotu – na podstawie wartości księgowej przypadającej na jedną akcję w dniu sporządzania bilansu za okres rozrachunkowy poprzedzający dzień zawarcia umowy ubezpieczenia;
  - c) akcji i obligacji na okaziciela dopuszczonych do publicznego obrotu – na podstawie wartości rynkowej odpowiadającej cenie sprzedaży netto, tj. bez prowizji i opłat związanych z obrotem tymi papierami;
- 4) dla mienia pracowniczego – na podstawie wartości odpowiadającej iloczynowi liczby pracowników oraz zadeklarowanej wartości rzeczywistej (przy założeniu 20% stopnia zużycia) mienia przypadającej na jednego pracownika (sumy ubezpieczenia przypadającej na jednego pracownika), przy czym:
  - a) suma ubezpieczenia przypadająca na jednego pracownika w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie może być wyższa niż 1 000 zł;
  - b) w dniu powstania szkody oblicza się ponownie sumę ubezpieczenia przypadającą na jednego pracownika, która równa jest ilorazowi całkowitej sumy ubezpieczenia mienia pracowniczego (ustalonej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia jako iloczyn liczby pracowników i wartości rzeczywistej mienia przypadającej na jednego pracownika) i liczby pracowników w dniu powstania szkody;
- 5) dla mienia przyjętego do sprzedaży komisowej – na podstawie cen przyjęcia do sprzedaży komisowej (bez prowizji komisowej), jednak nie większych niż wartość rzeczywiście (wartość nowa mienia po potrąceniu stopnia zużycia);
- 6) dla mienia przyjętego od osób trzecich w celu wykonania usługi – na podstawie wartości rzeczywistej (wartość nowa mienia po potrąceniu stopnia zużycia) bez kosztu usługi.

2. W ubezpieczeniu na sumy stałe podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia dla:

- 1) maszyn, urządzeń, wyposażenia jest przewidywana najwyższa ich wartość w okresie ubezpieczenia, ustalona według wybranej przez Ubezpieczającego wartości, tj. wartości odtworzeniowej (nowej), księgowej brutto lub rzeczywistej;
  - 2) środków obrotowych jest przewidywana najwyższa ich dzienna wartość w okresie ubezpieczenia, ustalona według cen zakupu lub kosztów wytworzenia.
3. Ubezpieczający będący podatnikiem podatku VAT ustala sumy ubezpieczenia według wartości netto (bez podatku VAT) – nie dotyczy mienia pracowniczego oraz wartości pieniężnych.

§ 8

1. Określona w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności ubezpieczeniowej TUW „TUZ” w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o wartość wypłaconego odszkodowania – zasada wyczerpania sumy ubezpieczenia.
3. Na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą uzupełniającej lub dodatkowej składki, suma ubezpieczenia w okresie ubezpieczenia może być odpowiednio przywrócona do pierwotnej wysokości lub podwyższona. Przywrócona

do pierwotnej wysokości lub podwyższona suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności ubezpieczeniowej TUW „TUZ” od dnia następnego po zapłaceniu uzupełniającej lub dodatkowej składki.

Składka ubezpieczeniowa

§ 9

1. Wysokość składki za ubezpieczenie określa się w polisie, na podstawie taryfy składek obowiązującej w dniu zawarcia lub zmiany umowy ubezpieczenia. Termin zapłaty składki określa się w polisie.
2. Składka może być rozłożona na raty. Termin zapłaty pierwszej i kolejnych rat oraz ich wysokość określa się w polisie. Za zapłatę składki lub raty składki nie uważa się zapłaty kwoty niższej od wynikającej z umowy ubezpieczenia.
3. Zapłaty składki lub jej pierwszej raty Ubezpieczający dokonuje w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia chyba, że umówiono się inaczej.
4. W przypadku gdy składka lub rata składki za ubezpieczenie płatna jest w formie przelewu bankowego lub przekazu pocztowego, za dzień zapłacenia składki lub raty składki uważa się datę złożenia zlecenia zapłaty w banku lub urzędzie pocztowym na właściwy rachunek TUW „TUZ”, pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego znajdowały się wystarczające środki finansowe. W odmiennym przypadku, za dzień zapłacenia składki lub raty składki uważa się datę, kiedy składka lub jej rata znalazła się na rachunku TUW „TUZ” w taki sposób, że TUW „TUZ” mogło nią dysponować.
5. Składkę uzupełniającą i dodatkową, o których mowa w § 8 ust. 3, oblicza się za każdy miesiąc pozostałego okresu ubezpieczenia, proporcjonalnie do tego okresu, z tym że każdy rozpoczęty miesiąc okresu ochrony ubezpieczeniowej liczy się jako wykorzystany (pełny).
6. W momencie ustalenia odszkodowania (zatwierdzenia do wypłaty) wszystkie niezapłacone jeszcze raty składki stają się wymagalne i potrąca się je z odszkodowania chyba, że Ubezpieczający zapłaci je przed jego wypłatą. O potrąceniu rat składki z wypłaconego odszkodowania TUW „TUZ” informuje Ubezpieczającego na piśmie. Postanowienia niniejszego ustępu nie zwalniają Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki lub jej rat w terminie oznaczonym w polisie nawet, jeżeli toczy się jeszcze proces likwidacji szkody.

§ 10

1. Wysokość składki za ubezpieczenie uzależniona jest od:
  - 1) sumy ubezpieczenia;
  - 2) stawki taryfowej;
  - 3) zastosowanych zniżek i zwwyżek.
2. Wysokość składki za dwunastomiesięczny okres ubezpieczenia oblicza się mnożąc sumę ubezpieczenia przez stawkę taryfową wyrażoną w procentach (%), uwzględniając przewidziane zniżki i zwwyżki, z zastrzeżeniem ust. 3-4.
3. Składka z umowy ubezpieczenia nie może być niższa niż 50 zł (składka minimalna). Składkę zaokrągla się do pełnych złotych.
4. W przypadku rodzajów działalności lub rodzajów mienia, które nie mają określonych stawek taryfowych w taryfie składek, bądź umów ubezpieczenia zawieranych w drodze rokowań, o wysokości stawki decyduje Centrala TUW „TUZ”.

§ 11

1. Ubezpieczającemu mogą przysługiwać zniżki składki w szczególności z ty-

tułu:

- 1) zastosowania dodatkowych zabezpieczeń mienia ponad wymogi określone w OWU;
- 2) wprowadzenia do umowy ubezpieczenia franszyzy redukcyjnej wyższej niż określona w OWU;
- 3) umowy ubezpieczenia zawartej na okres krótszy niż 12 miesięcy;
- 4) jednorazowej zapłaty składki;
- 5) bezszkodowego przebiegu ubezpieczeń w poprzednich okresach ubezpieczenia;
- 6) zawierania umowy ubezpieczenia na zasadach szczególnych i odmiennych ograniczających odpowiedzialność ubezpieczeniową TUW „TUZ”;
- 7) oceny ryzyka ubezpieczeniowego.

2. TUW „TUZ” może stosować zwyczaj składki w szczególności z tytułu:

- 1) zwiększonego stopnia zagrożenia powstania szkody;
- 2) zniesienia franszyzy redukcyjnej;
- 3) rozłożenia zapłaty składki na raty;
- 4) szkodowego przebiegu ubezpieczeń w poprzednich okresach ubezpieczenia;
- 5) zawierania umowy ubezpieczenia na zasadach szczególnych i odmiennych rozszerzających odpowiedzialność ubezpieczeniową TUW „TUZ”;
- 6) oceny ryzyka ubezpieczeniowego.

3. W razie ujawnienia okoliczności zwiększających prawdopodobieństwo powstania szkody, TUW „TUZ” może odpowiednio zwiększyć składkę, poczynając od chwili, gdy zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W takim przypadku TUW „TUZ” wezwie Ubezpieczającego do zapłaty podwyższonej składki.

§ 12

1. Rozwiązanie umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego od obowiązku zapłaty składki za okres, w którym TUW „TUZ” ponosiło odpowiedzialność ubezpieczeniową.
2. W razie rozwiązania umowy ubezpieczenia, składka za nie wykorzystany okres ubezpieczenia podlega zwrotowi, w przypadku gdy nie zaistniała szkoda objęta odpowiedzialnością ubezpieczeniową, za którą TUW „TUZ” wypłaciło odszkodowanie lub za którą jest zobowiązane do wypłaty odszkodowania, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Zwrot składki przysługuje również, gdy zaistniała szkoda objęta odpowiedzialnością ubezpieczeniową, za którą TUW „TUZ” wypłaciło odszkodowanie lub za którą jest zobowiązane do wypłaty odszkodowania, jednak tylko wtedy, gdy wysokość odszkodowania jest niższa od sumy pozostałej do zwrotu zgodnie z ust. 4.
4. Wysokość należnej do zwrotu składki oblicza się za każdy nie wykorzystany miesiąc okresu ubezpieczenia, proporcjonalnie do tego okresu. Każdy rozpoczęty miesiąc okresu ubezpieczenia liczy się jako wykorzystany.
5. Ze składki podlegającej zwrotowi potrąca się koszty związane z obsługą umowy ubezpieczenia w wysokości 10%. Kosztów tych nie potrąca się, jeżeli składka podlegająca zwrotowi zostaje zaliczona na poczet nowego ubezpieczenia.

Umowa ubezpieczenia

§ 13

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie pisemnego wniosku Ubezpieczającego, który stanowi integralną część umowy ubezpieczenia. Wniosek

o ubezpieczenie powinien zawierać, co najmniej, następujące informacje:

- 1) okres ubezpieczenia;
  - 2) nazwę, siedzibę i REGON Ubezpieczającego, a także takie dane dotyczące do osoby trzeciej, o ile umowa ubezpieczenia ma być zawarta na rzecz tej osoby;
  - 3) miejsce ubezpieczenia;
  - 4) rodzaj prowadzonej działalności w miejscu ubezpieczenia;
  - 5) przedmiot, zakres i system ubezpieczenia;
  - 6) wnioskowane sumy ubezpieczenia z podaniem wartości stanowiących podstawę ich ustalenia;
  - 7) dotychczasowy przebieg ubezpieczeń za ostatnie 3 lata (liczba, przyczyny i wielkość szkód, z podziałem na poszczególne lata, nazwa zakładu ubezpieczeń);
  - 8) propozycję ustaleń dodatkowych lub odmiennych od postanowień niniejszych OWU, jeżeli Ubezpieczający wnosi o ich wprowadzenie do umowy ubezpieczenia w drodze rokowań.
2. W przypadku wskazania przez Ubezpieczającego kilku miejsc ubezpieczenia, Ubezpieczający obowiązany jest złożyć wniosek dla każdego z miejsc ubezpieczenia lub dołączyć do jednego wniosku o ubezpieczenie wykaz tych miejsc, podając w odrębnych załącznikach dla każdego z nich informacje, o których mowa w ust. 1.
3. Ubezpieczający obowiązany jest udzielić TUW „TUZ” odpowiedzi na wszystkie pytania zamieszczone we wniosku lub skierowane do niego w innej formie pisemnej. Jeżeli wniosek nie zawiera wszystkich niezbędnych danych albo został sporządzony wadliwie, Ubezpieczający zobowiązany jest na wezwanie TUW „TUZ” odpowiednio go uzupełnić, sporządzić nowy wniosek lub przedstawić pisemnie dodatkowe informacje.
4. TUW „TUZ” może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od informacji podanych we wniosku o ubezpieczenie oraz od dodatkowych informacji mających wpływ na ocenę ryzyka, o które zapyta Ubezpieczającego.
5. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia TUW „TUZ” doręcza Ubezpieczającemu tekst OWU.

§ 14

1. Umowy ubezpieczenia nie można zawrzeć wcześniej niż na 30 dni przed rozpoczęciem terminu okresu ubezpieczenia.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, umowę ubezpieczenia zawiera się na okres dwunastu miesięcy, oznaczony w umowie ubezpieczenia.
3. Umowę ubezpieczenia uważa się za zawartą z chwilą doręczenia przez TUW „TUZ” Ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia (polisy).

§ 15

1. Jeżeli umowę ubezpieczenia zawarto na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpić od umowy w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą, w terminie 7 dni od daty zawarcia umowy ubezpieczenia.
2. Ubezpieczający może odstąpić od umowy ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia otrzymania od TUW „TUZ” wezwania do zapłaty podwyższonej składki, jeżeli ujawniono okoliczności zwiększające prawdopodobieństwo powstania szkody.
3. W przypadku ujawnienia takiego zwiększenia prawdopodobieństwa powsta-

nia szkody, że TUW „TUZ” nie zawarłoby umowy ubezpieczenia, gdyby o tej okoliczności wiedział, TUW „TUZ” może odstąpić od umowy ubezpieczenia w terminie miesiąca od daty ujawnienia tej okoliczności.

4. Każda ze stron umowy ubezpieczenia może w ciągu 30 dni od daty wypłaty odszkodowania lub doręczenia odmowy wypłaty odszkodowania wypowiedzieć umowę ubezpieczenia, z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia, który upływa ostatniego dnia miesiąca kalendarzowego, następującego po miesiącu, w którym wypowiedziano umowę.
5. Jeżeli przedmiotem ubezpieczenia są rzeczy ruchome, umowa ubezpieczenia rozwiązuje się wskutek przejścia własności tej rzeczy na inną osobę (nowego właściciela), chyba że tą osobą jest Ubezpieczający, który dotychczas korzystał z tej rzeczy na podstawie umowy leasingu (leasingobiorca) lub umowy kredytowej (kredytobiorca) oraz przedmiot ubezpieczenia znajduje się w dotychczasowym miejscu ubezpieczenia. TUW „TUZ” i nowy właściciel (Ubezpieczający) mogą wypowiedzieć umowę ubezpieczenia w trybie natychmiastowym – bez zachowania okresu wypowiedzenia.
6. Jeżeli TUW „TUZ” ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub pierwsza rata składki nie została zapłacona w wymaganym terminie, TUW „TUZ” może odstąpić od umowy ze skutkiem natychmiastowym, zawiadamiając o tym jednocześnie Ubezpieczającego.
7. Na wniosek Ubezpieczającego i za zgodą TUW „TUZ”, możliwe jest rozwiązanie umowy ubezpieczenia przed końcem okresu ubezpieczenia, jeżeli rozwiązanie tej umowy ma na celu zawarcie z TUW „TUZ” kolejnych umów ubezpieczenia w tym samym zakresie i na ten sam okres ubezpieczenia (tzw. wyrównanie okresów ubezpieczenia).

§ 16

Umowa ubezpieczenia rozwiązuje się:

- 1) z upływem okresu ubezpieczenia, na jaki została zawarta;
- 2) z chwilą wyczerpania się sum ubezpieczenia;
- 3) z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia;
- 4) w przypadku niezapłacenia raty składki w wyznaczonym terminie – z upływem daty, na którą przypadał termin jej zapłaty (nie dotyczy sytuacji określonej w § 15 ust. 6);
- 5) z upływem okresu jej wypowiedzenia;
- 6) z chwilą przejścia własności rzeczy ruchomej na nowego właściciela, chyba że przeniesienie własności nastąpiło w sytuacji, o której mowa w § 15 ust. 5;
- 7) z dniem określonym w porozumieniu stron, o którym mowa w § 15 ust. 7.

Początek i koniec odpowiedzialności

§ 17

1. Odpowiedzialność TUW „TUZ” rozpoczyna się od dnia oznaczonego w polisie jako początek okresu ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od następnego dnia po zawarciu umowy ubezpieczenia i zaplaceniu składki lub jej pierwszej raty, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Jeżeli w polisie określono późniejszy termin zapłaty składki lub jej pierwszej raty, odpowiedzialność TUW „TUZ” rozpoczyna się od dnia oznaczonego w polisie jako początek okresu ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od następnego dnia po zawarciu umowy ubezpieczenia.
3. Odpowiedzialność TUW „TUZ” kończy się z chwilą rozwiązania umowy ubez-

pieczenia.

Wymogi zabezpieczenia mienia

§ 18

1. Przedmiot ubezpieczenia powinien znajdować się w pomieszczeniu należycie zabezpieczonym. Ściany, sufity, podłogi, dachy i piwnice tego pomieszczenia nie mogą posiadać niezabezpieczonych otworów, przez które możliwy byłby dostęp do przedmiotu ubezpieczenia bez włamania.
  2. Wszystkie drzwi prowadzące do pomieszczenia, w którym znajduje się przedmiot ubezpieczenia, powinny posiadać konstrukcję drzwi zewnętrznych oraz być wykonane z materiałów odpornych na włamanie i spełniać następujące wymagania:
    - 1) zabezpieczenie drzwi zewnętrznych, sposób osadzenia futryny, okuć i zamków winny być odpowiednie dla drzwi zewnętrznych i stanowić przeszkodę, której sforsowanie nie jest możliwe bez użycia siły oraz narzędzi, czego dowodami będą pozostawione ślady włamania; w przypadku drzwi antywłamaniowych, posiadających stosowny atest o podwyższonej odporności na włamanie wydany zgodnie z obowiązującymi normami przez uprawnioną instytucję (dotyczy to również zamków i wkładek do zamków w tych drzwiach) uważa się, iż są one wystarczającym zabezpieczeniem, niezależnie od postanowień pkt 2-4;
    - 2) drzwi zewnętrzne do pomieszczenia winny być zamykane na co najmniej dwa zamki wielozastawkowe (wielozapadkowe) lub na dwie kłódki wielozastawkowe (wielozapadkowe) zawieszane na oddzielnych skoblach; dopuszcza się zabezpieczenie pomieszczenia drzwiami wyposażonymi w jeden zamek o podwyższonej odporności na włamanie, który posiada stosowny atest wydany zgodnie z obowiązującymi normami przez uprawnioną instytucję;
    - 3) drzwi zewnętrzne oszklone nie mogą być zaopatrzone w zamki lub zasuwki, które można otworzyć bez użycia klucza przez otwór wybity w szybie;
    - 4) drzwi dwuskrzydłowe powinny posiadać wewnętrzne rygle (górny i dolny) unieruchamiające jedno ze skrzydeł.
  3. Wszystkie okna i inne zewnętrzne otwory oszklone w pomieszczeniu, w którym znajduje się przedmiot ubezpieczenia, powinny być w należytym stanie technicznym, właściwie osadzone i zamknięte w sposób stanowiący przeszkodę, której sforsowanie nie jest możliwe bez użycia siły oraz narzędzi, czego dowodem będą pozostawione ślady włamania.
  4. Okna, oszklone drzwi i inne zewnętrzne otwory w pomieszczeniach znajdujących się w piwnicach, suterrenach lub na parterze, a także w pomieszczeniach znajdujących się na wyższych kondygnacjach, do których jest dostęp z przybudówek, balkonów, tarasów, dachów lub drabinek pożarowych, jak również otwory na strychach i w piwnicach, z których jest przejście do dalszych pomieszczeń, powinny być ponadto na całej powierzchni zabezpieczone przeciwwłamaniową osłoną mechaniczną, o której mowa w ust. 5. Wymóg stosowania przeciwwłamaniowych osłon mechanicznych nie obowiązuje, jeżeli:
    - 1) okna, oszklone drzwi i inne zewnętrzne otwory w pomieszczeniach zabezpieczono szybami kuloodpornymi lub szybami wielowarstwowymi (wzmocnionymi) – klasy co najmniej P3, posiadającymi stosowne i udokumentowane certyfikaty, lub
    - 2) ustanowiono stały dozór, przy czym za dozór uważa się strzeżenie miejsca ubezpieczenia przez strażników firmy ochrony mienia, na podstawie umowy zawartej przez Ubezpieczającego z tą firmą, lub
    - 3) przedmioty ubezpieczenia dozorowane są przez osobę dorosłą (dozorcę) uprawnioną do przebywania w trakcie wykonywania swoich obowiązków służbowych w miejscu ubezpieczenia, lub
  - 4) pomieszczenie z ubezpieczonym mieniem wyposażone zostało w sprawny, konserwowany i posiadający stosowny certyfikat elektroniczny system alarmujący o włamaniu w miejscu ubezpieczenia lub innym określonym miejscu, tj. w wartowni zakładu, na posterunku policji lub w centrum alarmowym firmy ochrony mienia.
- W przypadkach określonych w pkt 1-4, TUW „TUZ” może pisemnie nałożyć na Ubezpieczającego dodatkowy obowiązek oświetlenia pomieszczenia w porze nocnej.
5. Za przeciwwłamaniowe osłony mechaniczne uznaje się kraty stałe lub ruchome, rolety i okiennice. Przeciwwłamaniowe osłony mechaniczne powinny być takiej konstrukcji i tak założone, aby przedostanie się do wnętrza nie było możliwe bez uprzedniego ich uszkodzenia za pomocą narzędzi. Ruchome kraty, rolety i okiennice winny być zamykane na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy (wielozapadkowy) lub jedną kłódkę wielozastawkową (wielozapadkową), chyba że warunki techniczne tych zabezpieczeń przewidują inny sposób zamknięcia od wewnątrz pomieszczenia.
  6. Jeżeli sztaby, skoble oraz inne okucia zewnętrznych zabezpieczeń otworów drzwiowych i okiennych nie są wmurowane w ściany, winny być przytwierdzone do muru od wewnątrz pomieszczenia tak, aby nie można ich było zdemontować od zewnątrz tego pomieszczenia.
  7. Jeżeli pomieszczenie, w którym znajduje się przedmiot ubezpieczenia, połączone jest z innym lokalem, użytkowanym przez osobę trzecią, drzwiami, oknem lub innymi otworami, to otwory te powinny być zabezpieczone w sposób określony w ust. 1-5 lub zamurowane na grubość co najmniej jednej cegły.
  8. Pomieszczenia wykonane w całości lub w części z siatki drucianej lub z innych materiałów azurowych, a także z brezentu lub powłok z tworzyw sztucznych (np. budowle pneumatyczne, tunele foliowe, namioty itp.) nie są uważane za pomieszczenia należycie zabezpieczone, z zastrzeżeniem sytuacji, o której mowa w ust. 9.
  9. Przy ubezpieczeniu pojazdów mechanicznych (wyłącznie za zgodą Centrali TUW „TUZ”) stanowiących rzeczowe składniki majątku obrotowego Ubezpieczającego lub mienie osób trzecich przyjęte w celu wykonania usługi lub sprzedaży komisowej, za prawidłowo zabezpieczony uważa się również plac składowy pod stałym dozorem (ust. 4 pkt 2 lub 3), trwale ogrodzony do wysokości co najmniej 1,6 m, zamknięty (brama wjazdowa zamknięta na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub jedną kłódkę wielozastawkową) i należycie w całości oświetlony; teren uważa się za oświetlony wówczas, gdy lampy oświetlające należą do Ubezpieczającego lub są przez niego konserwowane; pojazdy winny być zabezpieczone w sposób uniemożliwiający ich zabór bez włamania (pojazdy nie mogą mieć kluczy w stacyjkach zapłonowych, drzwi winny być zamknięte na zamki fabryczne, szyby zasunięte).
  10. Klucze zapasowe i oryginalne do pomieszczeń oraz schowka do przechowywania wartości pieniężnych, o którym mowa w § 19, jak również do pojazdów, o których mowa w ust. 9, powinny być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieuprawnionym. W razie zagubienia albo zaginięcia kluczy (także kluczy zapasowych), Ubezpieczający obowiązany jest natychmiast wymienić zamki (kłódki) na własny koszt.
  11. W przypadku zaistnienia uzasadnionych technicznie, prawnie lub kon-

strukcyjnie powodów uniemożliwiających zastosowanie zabezpieczeń, o których mowa w ust. 1-10, istnieje możliwość ustalenia w formie pisemnej wspólnie z Ubezpieczającym i za zgodą Centrali TUW „TUZ”, indywidualnych warunków zabezpieczenia przedmiotu ubezpieczenia.

§ 19

- Wartości pieniężne powinny być przechowywane w pomieszczeniu zabezpieczonym w sposób określony w § 18, a ponadto ich przechowywanie powinno odbywać się w zamkniętym i przeznaczonym do tego celu schowku (urządzeniu), posiadającym – w zależności od wysokości sumy ubezpieczenia, odpowiednią klasę odporności na włamanie, z zastrzeżeniem ust. 2. Klasę odporności schowka (urządzenia) na włamanie określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14.10.1998 r. (Dz. U. Nr 129, poz. 858 z późn. zmianami).
- Dopuszcza się przechowywanie gotówki w kasie fiskalnej, do limitu 1 000 zł, który to limit – w granicy sumy ubezpieczenia wartości pieniężnych, stanowi górną granicę odpowiedzialności TUW „TUZ” za jedną szkodę.
- Schowki (urządzenia) posiadające klasę odporności na włamanie od I do IV włącznie, muszą być trwale przymocowane do podłoża lub ściany pomieszczenia, w którym się znajdują, w sposób uniemożliwiający ich oderwanie bez użycia siły i narzędzi.
- W zależności od rodzaju posiadanego schowka (urządzenia), odpowiedzialność TUW „TUZ” za szkodę w wartościach pieniężnych spowodowaną kradzieżą z włamaniem jest ograniczona do kwot wyrażonej w jednostce obliczeniowej (j.o.), w następującej wysokości:

L.p	Klasa odporności schowka na włamanie	Górna granica odpowiedzialności TUW „TUZ”
1.	I	do 0,2 j.o.
2.	II	powyżej 0,2 j.o. do 0,5 j.o.
3.	III	powyżej 0,5 j.o. do 1,0 j.o.
4.	IV	powyżej 1,0 j.o. do 3,0 j.o.*

* powyżej 3,0 j.o. – za zgodą Centrali TUW „TUZ”

§ 20

- W przypadku ubezpieczenia wartości pieniężnych w czasie transportu (przenoszenie lub przewożenie), wartości te muszą pozostawać pod dozorem Ubezpieczającego lub innej osoby dorosłej – za którą Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność, bądź wyspecjalizowanej firmy zajmującej się zawodowo tego typu usługami, a także powinny być transportowane z zachowaniem należytej staranności oraz minimalnych zasad bezpieczeństwa wymienionych w ust. 2 (sposób transportu wartości pieniężnych).
- W zależności od sposobu transportu wartości pieniężnych, odpowiedzialność TUW „TUZ” za szkodę w wartościach pieniężnych spowodowaną rabunkiem jest ograniczona do kwoty wyrażonej w jednostce obliczeniowej (j.o.), w następującej wysokości:

Górna granica odpowiedzialności TUW „TUZ”	Sposób transportu wartości pieniężnych (zasady bezpieczeństwa)
do 30 000 zł	Osoba transportująca może poruszać się pieszo bez konwojenta i dodatkowych zabezpieczeń.
powyżej 30 000 zł do 0,2 j.o.	Osoba transportująca może poruszać się pieszo lub samochodem, z zastrzeżeniem, iż transport może być dokonywany pieszo, gdy ze względu na odległość użycie samochodu jest nieuzasadnione oraz gdy sposób realizacji daje poczucie bezpieczeństwa, a do przenoszenia wartości pieniężnych użyto odpowiedniego zabezpieczenia technicznego posiadającego odpowiedni certyfikat (np. specjalna teczka zaopatrzona w elektroniczne urządzenie zabezpieczające lub teczka umocowana do ręki lub pasa za pomocą specjalnego uchwytu, zamykana na zamek szyfrowy). Dodatkowym warunkiem - bez względu na sposób transportu - jest to, aby transportowanie wartości pieniężnych odbywało się w obecności co najmniej jednej dodatkowej osoby, która nie musi być uzbrojona.
powyżej 0,2 j.o. do 0,5 j.o.	Osoba transportująca musi poruszać się samochodem, z zastrzeżeniem, iż transport może być wykonywany w obecności dodatkowego konwojenta uzbrojonego w broń palną.
powyżej 0,5 j.o. do 2,0 j.o.*	Osoba transportująca musi poruszać się samochodem, z zastrzeżeniem, iż transport może być wykonywany w obecności dodatkowego konwojenta uzbrojonego w maszynową broń palną.

* powyżej 2,0 j.o. – za zgodą Centrali TUW „TUZ”

Obowiązki Ubezpieczającego

§ 21

Ubezpieczający obowiązany jest do:

- przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów mających na celu zapobieganie powstaniu szkody, w szczególności wymogów zabezpieczenia mienia, o których mowa w § 18-20;
- zgłaszania zaistniałych w trakcie trwania umowy zmian okoliczności, o których Ubezpieczający informował TUW „TUZ” przed zawarciem umowy ubezpieczenia, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości;
- przestrzegania zaleceń wydanych przez TUW „TUZ” oraz usunięcia w wyznaczonym terminie szczególnego zagrożenia, do którego usunięcia pisemnie zobowiązało go TUW „TUZ” (zalecenia); za szczególne zagrożenie uważa się takie, które spowodowało szkodę w terminie wcześniejszym;
- prowadzenia ewidencji księgowej zgodnie z obowiązującymi przepisami, a także do należytego przechowywania i chronienia tej dokumentacji przed uszkodzeniem, zniszczeniem lub zaginięciem, w sposób umożliwiający – w przypadku powstania szkody – bezsporne ustalenie jej wysokości, z zastrzeżeniem dodatkowych obowiązków określonych w § 22 dla podmiotów rozliczających się na podstawie zryczałtowanego podatku od przychodu;
- umożliwienia przedstawicielowi TUW „TUZ” podjęcia czynności niezbędnych do oceny ryzyka, w tym udzielenia pomocy przy lustracji miejsca ubezpieczenia zarówno przed zawarciem, jak i w trakcie trwania umowy ubezpieczenia oraz po zakończeniu okresu ubezpieczenia, jeżeli czynności te są niezbędne do prawidłowej likwidacji szkody.

§ 22

Ubezpieczający rozliczający się na podstawie zryczałtowanego podatku od przychodu, dodatkowo obowiązany jest:

- przy ubezpieczeniu środków obrotowych do:

- a) przeprowadzania inwentaryzacji, zgodnie z przepisami w tym zakresie oraz przechowywania arkuszy inwentaryzacyjnych,
  - b) przechowywania dowodów zakupu wystawionych na Ubezpieczającego,
  - c) ewidencjonowania przychodów i przechowywania tych arkuszy ewidencyjnych, przy czym wymóg ten nie obowiązuje, jeżeli Ubezpieczający jest podatnikiem podatku VAT oraz prowadzi i przechowuje stosowną ewidencję w tym zakresie;
- 2) przy ubezpieczeniu maszyn, urządzeń i wyposażenia do:
- a) przechowywania dowodów zakupu wystawionych na Ubezpieczającego,
  - b) prowadzenia i przechowywania wykazu środków trwałych, o ile stanowią one przedmiot ubezpieczenia i zostały ubezpieczone w wartości księgowej brutto.

§ 23

1. W razie powstania szkody mogącej powodować odpowiedzialność ubezpieczeniową TUV „TUZ”, Ubezpieczający obowiązany jest do:
- 1) natychmiastowego powiadomienia Policji i innych służb, jeżeli okoliczności lub rodzaj szkody wymagają obecności tych jednostek w miejscu jej powstania;
  - 2) podjęcia wszelkich działań zmierzających do ograniczenia jej rozmiarów oraz zabezpieczenia przed szkodą mienia bezpośrednio zagrożonego;
  - 3) niezwłocznego zawiadomienia na piśmie właściwej jednostki terenowej TUV „TUZ” o powstaniu szkody, nie później niż następnego dnia roboczego po dniu jej powstania lub uzyskania o niej informacji, z podaniem w zgłoszeniu jej przyczyny, przedmiotu, zakresu, szacunkowej wysokości oraz miejsca jej powstania;
  - 4) niezmienniania stanu faktycznego w miejscu szkody, w tym zachowania uszkodzonego mienia i udostępnienia go przedstawicielowi TUV „TUZ” w celu przeprowadzenia oględzin, chyba że podjęto niezbędne działania mające na celu zabezpieczenie mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenie rozmiaru szkody; postanowienie to nie obowiązuje, jeżeli TUV „TUZ” nie podjęło czynności związanych z likwidacją szkody w ciągu 3 dni roboczych od daty jej pisemnego zgłoszenia do TUV „TUZ”;
  - 5) zezwolenia TUV „TUZ” na dokonywanie czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody i jej rozmiaru oraz udzielenia w tym celu pomocy i wiarygodnych wyjaśnień, a także okazania i przekazania dowodów i dokumentów odpowiednich do stanu rzeczy;
  - 6) przygotowania na własny koszt zestawienia poniesionych strat i przekazania go do TUV „TUZ”.
2. Jeżeli za powstanie szkody odpowiedzialne są osoby trzecie, obowiązkiem Ubezpieczającego jest podanie TUV „TUZ” wszelkich znanych informacji dotyczących tych osób.
3. Jeżeli przeciwko sprawcy szkody wszczęte zostało postępowanie karne, cywilne lub dyscyplinarne, Ubezpieczający obowiązany jest powiadomić TUV „TUZ” niezwłocznie po uzyskaniu o tym wiadomości.
4. Ubezpieczający obowiązany jest dostarczyć do TUV „TUZ” postanowienie o umorzeniu dochodzenia wszczętego w sprawie zgłoszonej szkody bądź odpis prawomocnego orzeczenia sądowego w terminie umożliwiającym TUV „TUZ” zajęcie stanowiska w sprawie ewentualnego dalszego postępowania.
5. Jeżeli zdarzenie w wyniku, którego powstała szkoda, jest objęte zakresem ubezpieczenia również na podstawie umowy zawartej z innym zakładem ubezpieczeń, Ubezpieczający obowiązany jest do natychmiastowego pisemnego poinformowania tego zakładu ubezpieczeń o powstaniu szkody i uzy-

skania potwierdzenia odebrania tej wiadomości oraz do zawiadomienia TUV „TUZ” o przekazaniu takiej informacji (dostarczenie kopii pisma).

§ 24

1. Niedopełnienie przez Ubezpieczającego obowiązku wymienionego w § 23 ust. 1 pkt 1, traktowane jest jako rażące niedbalstwo i skutkuje odmową przyznania odszkodowania przez TUV „TUZ”.
2. W razie niedopełnienia przez Ubezpieczającego któregośkolwiek z obowiązków wymienionych w § 21 pkt 1-3 bądź w § 23 ust. 1 pkt 2, TUV „TUZ” odmawia przyznania odszkodowania w tej części, w jakiej niedopełnienie tego obowiązku miało wpływ na powstanie, przebieg lub rozmiar szkody.
3. W razie niedopełnienia przez Ubezpieczającego któregośkolwiek z obowiązków wymienionych w § 21 pkt 5 bądź w § 23 ust. 1 pkt 3-6 lub § 23 ust. 2-5, TUV „TUZ” odmawia przyznania odszkodowania w tej części, w jakiej niedopełnienie obowiązków uniemożliwiło ustalenie przyczyny, okoliczności, przebiegu lub rozmiaru szkody bądź dochodzenia roszczeń regresowych.
4. W przypadku niedopełnienia przez Ubezpieczającego któreśkolwiek z obowiązków wymienionych w § 21 pkt 4 lub § 22, TUV „TUZ” odmawia przyznania odszkodowania w tej części, w jakiej niedopełnienie obowiązków uniemożliwiło ustalenie rozmiaru bądź wysokości szkody.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 25

TUV „TUZ” nie odpowiada za szkody:

- 1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczającego lub osoby, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym lub za które ponosi odpowiedzialność;
- 2) związane z aktem terroru;
- 3) powstałe w związku z działaniami wojennymi, stanem wyjątkowym, stanem wojennym, zamieszkami społecznymi, strajkami, lokautami, sabotażem, działaniem energii jądrowej lub skażeniem radioaktywnym.

§ 26

TUV „TUZ” nie odpowiada ponadto za szkody:

- 1) jeżeli nie dochowano wymogów zabezpieczenia mienia na drodze wejścia sprawców włamania, o których mowa w § 18, jak również dotyczących zabezpieczeń pomieszczenia znajdujących się na drodze wyjścia sprawców z tego pomieszczenia oraz pozostałych wymogów zabezpieczenia, o których mowa w § 19 i § 20;
- 2) polegające na zaborze mienia z gablot reklamowych lub innych schowków znajdujących się na zewnątrz pomieszczenia;
- 3) powstałe wskutek kradzieży z włamaniem dokonanej bez wejścia sprawcy do pomieszczenia, chyba że przedmiotem szkody są środki obrotowe;
- 4) w części przekraczającej 5% sumy ubezpieczenia środków obrotowych – jednak w każdym przypadku powyżej 500 zł, jeżeli szkoda w środkach obrotowych powstała wskutek kradzieży z włamaniem dokonanej bez wejścia sprawcy do pomieszczenia;
- 5) w wartościach pieniężnych, powstałe w czasie prowadzonej akcji ratowniczej;
- 6) w mieniu pracowniczym w sytuacjach określonych przepisami o świadczeniach z tytułu wypadku przy pracy;
- 7) polegające na braku wagi lub objętości w granicach obowiązujących norm ubytku naturalnego bądź naturalnego zużycia lub jego naturalnych właściwości;
- 8) powstałe w mieniu zatrzymanym, skonfiskowanym, zajęтым lub zarekwirowanym przez odpowiednie władze lub organy państwa;

- 9) w mieniu przeznaczonym do kasacji albo sprzedaży na złom lub w celu uzyskania innych surowców wtórnych bądź w mieniu znajdującym się w budynkach, budowlach lub lokalach przeznaczonych do rozbiórki;
- 10) powstałe w przedmiotach, których zakup jest potwierdzony dowodami zakupu wystawionymi przez nieistniejące w chwili ich wystawienia podmioty gospodarcze;
- 11) powstałe po upływie 30 dni od chwili zamknięcia lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie i nie użytkowania tego lokalu, chyba że TUW „TUZ” zostało o tym fakcie powiadomione na piśmie i pisemnie potwierdziło ochronę ubezpieczeniową;
- 12) powstałe wskutek ognia, wybuchu bądź zalania z urządzeń wodno-kanalizacyjnych, nawet jeśli takie następstwa będą związane z włamaniem lub rabunkiem.

Dochodzenie roszczeń

§ 27

1. Pisemne zawiadomienie o szkodzie – osoba ją zgłaszająca, może złożyć w każdej jednostce terenowej TUW „TUZ”.
2. Po otrzymaniu zawiadomienia o szkodzie objętej ochroną ubezpieczeniową, TUW „TUZ” w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia informuje o tym Ubezpieczającego oraz osobę trzecią, na rzecz której zawarto umowę ubezpieczenia – jeżeli nie są one osobami zgłaszającymi szkodę oraz przeprowadza postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także pisemnie lub inną ustaloną drogą informuje osobę zgłaszającą roszczenie, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odszkodowania TUW „TUZ” lub wysokości odszkodowania.

Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania

§ 28

1. Wysokość szkody w poszczególnych grupach mienia oblicza się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania, przy czym:
  - 1) w maszynach, urządzeniach, wyposażeniu wysokość szkody ustala się według kosztu remontu, naprawy lub zakupu tego mienia (wraz kosztami transportu i montażu, o ile koszty te uwzględniono w cenie nabycia), z uwzględnieniem tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrów technicznych – o ile w dniu ustalenia odszkodowania przedmiot ubezpieczenia dotknięty szkodą nie jest dostępny na rynku jako nowy, z tym że przy mieniu ubezpieczonym w wartości:
    - a) odtworzeniowej (nowej) – nie potrąca się stopnia zużycia, ani amortyzacji (umorzenia), z zastrzeżeniem ust. 2,
    - b) księgowej brutto – nie potrąca się stopnia zużycia, ani amortyzacji (umorzenia), z tym że wysokość szkody ustala się odrębnie dla każdego przedmiotu ubezpieczenia dotkniętego szkodą (dla każdej pozycji wyszczególnionej w ewidencji środków trwałych lub niskocennych składników majątku), w wysokości nie przekraczającej wartości danej pozycji, określonej zgodnie z właściwą ewidencją księgową, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3,
    - c) rzeczywistej – potrąca się stopień zużycia technicznego, z zastrzeżeniem ust. 4;
  - 2) w środkach obrotowych wysokość szkody ustala się według cen zakupu lub kosztów wytworzenia;
  - 3) w wartościach pieniężnych wysokość szkody:
    - a) w gotówce ustala się według wartości nominalnej,
    - b) w akcjach na okaziciela nie dopuszczonych do publicznego obrotu ustala się według wartości księgowej przypadającej na jedną akcję,
    - c) w akcjach i obligacjach na okaziciela dopuszczonych do publicznego obrotu ustala się według wartości rynkowej odpowiadającej cenie

sprzedaży netto;

- 4) w mieniu pracowniczym wysokość szkody ustala się na podstawie wartości rzeczywistej (wartość nowa lub koszt naprawy, po potrąceniu 20% stopnia zużycia) według cen z dnia ustalenia odszkodowania;
  - 5) w mieniu przyjętym do sprzedaży komisowej wysokość szkody ustala się według cen przyjęcia do sprzedaży komisowej (z potrąceniem prowizji komisowej), jednak nie wyższych niż wartość rzeczywiście (wartość nowa tego mienia lub koszt naprawy, po potrąceniu zużycia);
  - 6) w mieniu przyjętym w celu wykonania usługi wysokość szkody ustala się według wartości rzeczywistej (wartość nowa tego mienia lub koszt naprawy, po potrąceniu stopnia zużycia) bez uwzględnienia kosztów wykonanej usługi na tym mieniu.
2. W przypadku ustalenia sumy ubezpieczenia w wartości odtworzeniowej (nowej) lub księgowej brutto, wysokość szkody będzie ustalana według tych wartości, jednak pod warunkiem przystąpienia – nie później niż w terminie 12 miesięcy od daty powstania szkody – do odbudowy, zakupu, remontu lub naprawy przedmiotu ubezpieczenia. Jeżeli w tym terminie Ubezpieczający nie przystąpi do odbudowy, zakupu, remontu lub naprawy przedmiotu ubezpieczenia lub jeżeli złoży TUW „TUZ” pisemne oświadczenie o rezygnacji z odbudowy, zakupu, remontu lub naprawy, wysokość szkody zostanie ustalona w wartości rzeczywistej.
  3. Jeżeli sumę ubezpieczenia ustalono w wartości księgowej brutto, wysokość szkody ustala się w wysokości nie przekraczającej wartości odtworzeniowej (nowej), o ile wartość ta jest niższa od wartości księgowej brutto.
  4. Wysokość szkody w maszynach, urządzeniach lub wyposażeniu stanowiących sprzęt elektroniczny i ubezpieczonych w wartości rzeczywistej, ustala się na podstawie średnich cen rynkowych, tj. cen obowiązujących na rynku wtórnym, najbardziej zbliżonym do miejsca powstania szkody (komisy lub inne podmioty specjalizujące się w obrocie sprzętem używanym).
  5. W odniesieniu do kosztów naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń pomieszczenia (w wyniku kradzieży z włamaniem, dewastacji lub rabunku), wysokość szkody ustala się w wartości odtworzeniowej (nowej) do wysokości 10% sumy ubezpieczenia mienia ubezpieczonego w zakresie, o którym mowa w § 4 ust. 1.
  6. Jeżeli Ubezpieczający jest podatnikiem podatku VAT, wysokość szkody ustala się według wartości netto (bez podatku VAT).
  7. Wysokość szkody zmniejsza się o wartość pozostałości mienia, które może być przeznaczone do dalszego użytku.

§ 29

1. Przy ustalaniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się:
  - 1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej lub pamiątkowej;
  - 2) kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą.
2. Nadubezpieczenie mienia nie powoduje odstąpienia od postanowień określających sposób ustalenia wysokości szkody, o którym mowa w § 28.
3. W granicy sumy ubezpieczenia i z zastrzeżeniem postanowień § 30-33, odszkodowanie obejmuje:
  - 1) uszkodzenie, zniszczenie lub utratę przedmiotu ubezpieczenia, w związku z wystąpieniem zdarzeń objętych umową ubezpieczenia, w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody, obliczonej zgodnie z § 28;

- 2) udokumentowane koszty wynikłe z zastosowania wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody w przedmiocie ubezpieczenia oraz zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego przedmiotu ubezpieczenia przed szkodą, jeżeli środki te były właściwe do okoliczności szkody, chociażby okazały się bezskuteczne;
  - 3) udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie – do 5% wartości szkody.
4. Jeżeli koszty, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, dotyczą zarówno przedmiotu ubezpieczenia, jak i mienia nieubezpieczonego, koszty te pokrywa się w proporcji odpowiadającej stosunkowi wartości przedmiotu ubezpieczenia i mienia nieubezpieczonego.

§ 30

Jeżeli sumę ubezpieczenia ustalano na podstawie systemu sum stałych, a w dniu szkody stwierdzono niedoubezpieczenie mienia, to przy ustalaniu wysokości odszkodowania stosuje się zasadę proporcji. Zasady proporcji nie stosuje się, gdy wysokość szkody nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia lub gdy niedoubezpieczenie nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia.

§ 31

W wypadku stwierdzenia, iż w czasie powstania szkody nie zadziałał system zabezpieczenia mienia (z przyczyn za które odpowiada Ubezpieczający lub osoby za które ponosi odpowiedzialność), za który udzielono zniżki składki, ustalone odszkodowanie zmniejsza się w takim procencie, o jaki udzielono zniżki składki.

§ 32

Jeżeli Ubezpieczający nie dokonał naprawy uszkodzeń, za które otrzymał odszkodowanie w terminie wcześniejszym, to w przypadku ponownej szkody z kwoty ustalonego odszkodowania potrąca się kwotę stanowiącą równowartość uprzednio wypłaconego odszkodowania.

§ 33

Jeżeli nie zniesiono franszyzy redukcyjnej, ustalone odszkodowanie, zgodnie z § 29-32 pomniejsza się o kwotę 300 zł chyba, że franszyzę redukcyjną ustalono w wyższej wysokości.

Wypłata odszkodowania

§ 34

1. TUW „TUZ” wypłaca odszkodowanie na podstawie: uznania roszczenia lub własnych ustaleń dokonanych w postępowaniu dotyczącym określenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania lub zawartej z Uprawnionym ugody bądź prawomocnego orzeczenia sądowego.
2. Odszkodowanie wypłacane jest w ciągu 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie.
3. Jeżeli wyjaśnienie okoliczności potrzebnych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczeniowej TUW „TUZ” lub wysokości odszkodowania w terminie określonym w ust. 2 okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, jednakże bezsporną część odszkodowania TUW „TUZ” wypłaca w terminie określonym w ust. 2.
4. Jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przyznano je w niższej wysokości niż wniesione roszczenia, TUW „TUZ” informuje na piśmie osobę występującą z roszczeniem, wskazując na okoliczności, podstawę prawną i poucza o możliwości odwołania się do Centrali TUW „TUZ” z siedzibą w Warszawie oraz

o dochodzenia roszczeń na drodze postępowania sądowego.

Roszczenia regresowe

§ 35

1. Z chwilą wypłaty odszkodowania roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na TUW „TUZ” do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli TUW „TUZ” pokryło tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje, co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia roszczeń.
2. Nie przechodzą na TUW „TUZ” roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym lub za które ponosi odpowiedzialność.
3. TUW „TUZ” może odmówić przyznania odszkodowania lub je odpowiednio ograniczyć, jeżeli Ubezpieczający bez zgody TUW „TUZ” zrzekł się roszczeń w stosunku do osoby trzeciej odpowiedzialnej za szkodę lub w inny sposób uniemożliwił TUW „TUZ” dochodzenie roszczeń regresowych. Jeżeli zrzeczenie się roszczeń lub uniemożliwienie TUW „TUZ” dochodzenia roszczeń regresowych zostanie ujawnione po wypłacie odszkodowania, TUW „TUZ” przysługuje prawo dochodzenia od Ubezpieczającego zwrotu całości lub odpowiedniej części wypłaconego odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi, naliczonymi od dnia wypłaty odszkodowania.

Postanowienia końcowe

§ 36

1. TUW „TUZ” zastrzega sobie prawo weryfikacji przedłożonych dokumentów, w tym rachunków, kosztorysów i innych dokumentów związanych z ustaleniem okoliczności, rozmiaru i wysokości szkody. Ponadto TUW „TUZ” ma prawo wglądu do ksiąg i dokumentów Ubezpieczającego związanych z realizacją umowy ubezpieczenia oraz sporządzania z nich kopii. Jednocześnie TUW „TUZ” zobowiązuje się do zachowania w tajemnicy informacji, które uzyskało od Ubezpieczającego.
2. Jeżeli Ubezpieczający lub Uprawniony z umowy ubezpieczenia nie zgadza się z odmową zaspokojenia roszczeń lub ustaloną wysokością odszkodowania, może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez Centralę TUW „TUZ” z siedzibą w Warszawie.
3. Ubezpieczającemu lub Uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo dochodzenia swoich roszczeń przed właściwym sądem, niezależnie od prawa żądania ponownego rozpatrzenia sprawy przez Centralę TUW „TUZ”.
4. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sądem właściwym dla siedziby Ubezpieczającego bądź Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
5. Osoby określone w ust. 2 mogą również składać do Centrali TUW „TUZ” skargi i zażalenia na działanie lub zaniechanie jednostki terenowej TUW „TUZ”.
6. TUW „TUZ” ma obowiązek udostępnić osobom określonym w ust. 2 informacje i dokumenty gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności TUW „TUZ” lub wysokości odszkodowania. Osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez TUW „TUZ” udostępnionych informacji i dokumentów, a także sporządzenia na własny koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich za zgodność z oryginałem przez TUW „TUZ”. Oplata za sporządzenie kserokopii jest pobierana zgodnie z cennikiem obowiązującym w TUW „TUZ”.

§ 37

1. Niniejsze OWU zostały zatwierdzone Uchwałą Zarządu TUV „TUZ” nr U/24/2007 z dnia 21 marca 2007 r.
2. Niniejsze OWU wchodzą w życie z dniem 01 czerwca 2007 r.
3. Z dniem 31 maja 2007 r. tracą moc OWU mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku przyjęte Uchwałą Rady Nadzorczej Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUZ” z dnia 30 grudnia 2003 r.

Aneks nr 1
do ogólnych warunków ubezpieczenia
§ 1

1. Niniejszy aneks zostaje wprowadzony w życie w związku ze zmianą od dnia 10.08.2007 r. Kodeksu cywilnego w części dotyczącej umowy ubezpieczenia.
2. Zapisy niniejszego aneksu mają pierwszeństwo stosowania przed postanowieniami doręczonych Ubezpieczającemu ogólnych warunków ubezpieczenia, zwanych dalej OWU.
3. W sprawach nieregulowanych niniejszym Aneksem, do umowy ubezpieczenia mają zastosowanie stosowne OWU doręczone Ubezpieczającemu przed zawarciem umowy ubezpieczenia, a także właściwe przepisy prawa polskiego, w szczególności Kodeksu cywilnego oraz Ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Ubezpieczenie na cudzy rachunek
§ 2

1. Umowę ubezpieczenia Ubezpieczający może także zawrzeć na cudzy rachunek, tj. na rachunek Ubezpieczonego wskazanego w umowie ubezpieczenia. TUV „TUZ” może podnieść zarówno przeciwko Ubezpieczonemu, jak i Ubezpieczającemu zarzut, który ma wpływ na odpowiedzialność ubezpieczeniową TUV „TUZ”.
2. W przypadku umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek:
  - 1) TUV „TUZ” na wniosek Ubezpieczonego doręcza mu tekst OWU;
  - 2) obowiązki Ubezpieczającego wynikające z OWU odnoszą się również do Ubezpieczonego, z zastrzeżeniem pkt 3-6;
  - 3) roszczenie o zapłatę składki przysługuje TUV „TUZ” wyłącznie przeciwko Ubezpieczającemu;
  - 4) obowiązki Ubezpieczającego dotyczące udzielenia odpowiedzi na wszystkie pytania zamieszczone we wniosku lub skierowane do Ubezpieczającego w innej formie przed zawarciem umowy ubezpieczenia, spoczywają również na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek;
  - 5) obowiązki Ubezpieczającego dotyczące niezwłocznego zgłaszania zmian okoliczności, o które zapytywał TUV „TUZ” przed zawarciem umowy ubezpieczenia, spoczywają również na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek;
  - 6) obowiązki Ubezpieczającego dotyczące wymaganego terminu powiadomienia o wypadku, spoczywają również na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek;
  - 7) wyłączenia odpowiedzialności określone w § 10 ust. 1 i 2 niniejszego Aneksu stosuje się odpowiednio do Ubezpieczonego;
  - 8) dotyczącej ubezpieczenia osobowego – Ubezpieczony obowiązany jest wyrazić zgodę na wskazane przez Ubezpieczającego osoby do otrzymania

nia świadczenia w razie śmierci Ubezpieczonego (zapis nie ma zastosowania do umowy na cudzy rachunek, gdy Ubezpieczający nie wskazuje uprawnionego do otrzymania świadczenia);

- 9) dotyczącej ubezpieczenia osobowego – wymagana jest akceptacja Centrali TUV „TUZ”, o ile Ubezpieczający wnioskuję o zawarcie umowy ubezpieczenia na okaziciela.

Umowy ubezpieczenia
§ 3

Zapisy dotyczące zawarcia umowy ubezpieczenia określono we właściwych OWU, z zastrzeżeniem postanowień zawartych w § 2 niniejszego Aneksu.

§ 4

1. Jeżeli umowę ubezpieczenia zawarto na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpić od umowy ubezpieczenia, w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni, od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.
2. Ubezpieczający, jak i TUV „TUZ” może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w terminie 14 dni od otrzymania od drugiej strony żądania zmiany wysokości składki na skutek ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa powstania szkody.
3. Jeżeli TUV „TUZ” ponosi odpowiedzialności jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w wymaganym terminie, TUV „TUZ” może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym zawiadamiając o tym jednocześnie Ubezpieczającego.
4. Za porozumieniem stron możliwe jest rozwiązanie umowy ubezpieczenia przed końcem okresu ubezpieczenia, jeżeli rozwiązanie tej umowy ma na celu zawarcie z TUV „TUZ” kolejnych umów ubezpieczenia na ten sam okres ubezpieczenia i na bazie tych samych OWU (tzw. wyrównanie okresów ubezpieczenia).
5. Przy ubezpieczeniu osobowym Ubezpieczający może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia, w każdym czasie z zachowaniem terminu określonego w umowie lub OWU, a w razie jego braku ze skutkiem natychmiastowym (zapis niniejszego ustępu dotyczy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków i innych ubezpieczeń osobowych oferowanych przez TUV „TUZ”).

§ 5

1. Umowa ubezpieczenia rozwiązuje się:
  - 1) z upływem okresu ubezpieczenia, na jaki została zawarta;
  - 2) z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia lub jej wypowiedzenia;
  - 3) z dniem określonym w porozumieniu stron, o którym mowa w § 4 ust. 4 niniejszego Aneksu;
  - 4) w przypadku niezapłacenia składki lub kolejnej raty składki w wyznaczonym terminie – z upływem 7 dni, licząc od daty otrzymania przez Ubezpieczającego wezwania od TUV „TUZ” do zaplacenienia zaległej raty składki z zagrożeniem ustania odpowiedzialności (rozwiązania umowy ubezpieczenia);
  - 5) z chwilą wyczerpania się sum ubezpieczenia lub wypłaty odszkodowania za szkodę całkowitą; o ile w OWU nie zdefiniowano szkody całkowitej – za taką szkodę uznaje się każdą stratę (w szczególności: utratę, zniszczenie lub nawet uszkodzenie uniemożliwiające dalsze korzystanie z przedmiotu ubezpieczenia) związaną z interesem majątkowym stanowiącym przedmiot ubezpieczenia i skutkującą wypłatą odszkodowania, nawet

- jeżeli wysokość odszkodowania nie jest równa sumie ubezpieczenia;
- 6) w ubezpieczeniach osobowych – z chwilą wyczerpania sumy ubezpieczenia lub z chwilą zgonu Ubezpieczonego, chyba że umowa ubezpieczenia obejmuje ochroną ubezpieczeniową większą liczbę osób.
2. Rozwiązanie umowy ubezpieczenia w sytuacji przejścia prawa własności na nowego właściciela rzeczy ruchomej oraz nieruchomości określono we właściwych OWU doręczonych Ubezpieczającemu.

Początek i koniec odpowiedzialności

§ 6

1. Odpowiedzialność TUW „TUZ” rozpoczyna się od dnia oznaczonego w polisie jako początek okresu ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od następnego dnia po zawarciu umowy ubezpieczenia i zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Jeżeli w polisie określono późniejszy termin zapłaty składki lub jej pierwszej raty, odpowiedzialność TUW „TUZ” rozpoczyna się od dnia oznaczonego w polisie jako początek okresu ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od następnego dnia po zawarciu umowy ubezpieczenia.
3. Odpowiedzialność TUW „TUZ” kończy się z chwilą rozwiązania umowy ubezpieczenia.

Składka ubezpieczeniowa

§ 7

1. Zapisy dotyczące sposobu obliczenia składki oraz przysługujących Ubezpieczającemu ewentualnych zniżek składki, a także ewentualnego stosowania przez TUW „TUZ” zwyczaj składki zawarto we właściwych OWU, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Uchylone zostają postanowienia dotyczące stosowania zniżek i zwyczaj generalnych z tytułu członkostwa w TUW „TUZ”, o ile takie zapisy znajdują się w OWU doręczonych Ubezpieczającemu.

§ 8

1. Składkę oblicza się za okres odpowiedzialności TUW „TUZ”. Wysokość składki za ubezpieczenie określa się w polisie i na podstawie taryfy składek obowiązującej w dniu zawarcia lub zmiany umowy ubezpieczenia. Termin zapłaty składki określa się w polisie.
2. Składka może być rozłożona na raty. Termin zapłaty pierwszej i kolejnych rat oraz ich wysokość określa się w polisie. Za zapłatę składki lub raty składki nie uważa się zapłaty kwoty niższej od wynikającej z umowy ubezpieczenia.
3. Zapłaty składki lub jej pierwszej raty Ubezpieczający dokonuje w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia, chyba że umówiono się inaczej.
4. Za dzień zapłaty składki lub raty składki uważa się datę, kiedy TUW „TUZ” mogło składką lub jej ratą dysponować (wpłynięcie środków na rachunek bankowy TUW „TUZ” lub przyjęcie gotówki za potwierdzeniem przez przedstawiciela TUW „TUZ”).
5. Składkę uzupełniającą i dodatkową (odpowiednio: w przypadku przywrócenia do pierwotnej wysokości sumy ubezpieczenia po wypłacie odszkodowania/świadczenia lub podwyższenia sumy ubezpieczenia), oblicza się za każdy dzień pozostałego okresu ubezpieczenia.
6. Z chwilą ustalenia odszkodowania/świadczenia (zatwierdzenia do wypłaty) wszystkie niezapłacone jeszcze raty składki stają się wymagalne. Jeżeli Ubez-

pieczający nie zapłaci należnych rat składki przed wypłatą odszkodowania/świadczenia, TUW „TUZ” potrąca je od ustalonego odszkodowania/świadczenia. Postanowienia niniejszego ustępu nie zwalniają Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki lub jej rat w terminie oznaczonym w polisie nawet, jeżeli toczy się jeszcze proces likwidacji szkody. Postanowień niniejszego ustępu nie stosuje się do ubezpieczeń, gdzie przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna.

7. W razie ujawnienia okoliczności pociągającej za sobą istotne zwiększenie prawdopodobieństwa powstania szkody, TUW „TUZ” może odpowiednio zwiększyć składkę, poczynając od chwili, gdy zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W takim przypadku TUW „TUZ” wezwie Ubezpieczającego do zapłaty podwyższonej składki.

§ 9

1. Rozwiązanie umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego od obowiązku zapłaty składki za okres odpowiedzialności ubezpieczeniowej ponoszonej przez TUW „TUZ”.
2. W razie rozwiązania umowy ubezpieczenia przed upływem okresu ubezpieczenia, składka za nie wykorzystany okres odpowiedzialności ubezpieczeniowej podlega zwrotowi, o ile:
- 1) nie zaistniała szkoda objęta odpowiedzialnością ubezpieczeniową, która spowodowała bądź spowoduje wyczerpanie sumy ubezpieczenia, tj. za którą TUW „TUZ” wypłaciło odszkodowanie równe sumie ubezpieczenia lub za którą jest zobowiązane do wypłaty odszkodowania równego sumie ubezpieczenia (tzw. konsumpcja sumy ubezpieczenia)
- oraz**
- 2) nie zaistniała szkoda całkowita, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 5 niniejszego Aneksu, objęta odpowiedzialnością ubezpieczeniową, za którą TUW „TUZ” wypłaciło odszkodowanie lub za którą jest zobowiązane do wypłaty odszkodowania;
  - 3) w ubezpieczeniu osobowym nie zaistniała szkoda objęta odpowiedzialnością ubezpieczeniową, która spowodowała bądź spowoduje wyczerpanie się sumy ubezpieczenia lub nie nastąpił zgon Ubezpieczonego skutkujący wypłatą określonego świadczenia.

3. W przypadku zaistnienia szkody, za którą TUW „TUZ” zobowiązane jest lub może być zobowiązane do wypłaty odszkodowania, składka za niewykorzystany okres odpowiedzialności podlega zwrotowi po zamknięciu procesu (postępowania) likwidacyjnego i pisemnego doręczenia stanowiska w danej szkodzi, o ile zachodzą warunki określone w ust. 2.

4. Należną do zwrotu składkę oblicza się za nie wykorzystany okres odpowiedzialności ubezpieczeniowej proporcjonalnie do pozostałej sumy ubezpieczenia, stanowiącej różnicę między sumą ubezpieczenia a wypłaconym odszkodowaniem/świadczeniem, o ile zachodzą warunki określone w ust. 2. Każdy rozpoczęty dzień liczy się jako wykorzystany.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 10

1. TUW „TUZ” nie odpowiada za szkody, jeżeli Ubezpieczający wyrządził szkodę umyślnie; w razie rażącego niedbalstwa odszkodowanie (świadczenie) się nie należy, chyba że OWU doręczone Ubezpieczającemu stanowią inaczej lub zapłata odszkodowania (świadczenia) odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.
2. TUW „TUZ” nie ponosi odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną umyślnie

przez osobę, z którą Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.

3. Pozostałe wyłączenia odpowiedzialności TUW „TUZ” określone w OWU doręczonych Ubezpieczającemu pozostają bez zmian (pozostają w mocy).

Roszczenia Regresowe

§ 11

1. Z chwilą wypłaty odszkodowania roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na TUW „TUZ” do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli TUW „TUZ” pokryło tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia roszczeń.
2. Nie przechodzą na TUW „TUZ” roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
3. TUW „TUZ” może odmówić przyznania odszkodowania/świadczenia lub je odpowiednio ograniczyć, jeżeli Ubezpieczający bez zgody TUW „TUZ” zrzekł się roszczeń w stosunku do osoby trzeciej odpowiedzialnej za szkodę lub w inny sposób uniemożliwił TUW „TUZ” dochodzenie roszczeń regresowych. Jeżeli zrzeczenie się roszczeń lub uniemożliwienie TUW „TUZ” dochodzenia roszczeń regresowych zostanie ujawnione po wypłacie odszkodowania/świadczenia, TUW „TUZ” przysługuje prawo dochodzenia od Ubezpieczającego zwrotu całości lub odpowiedniej części wypłaconego odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi, naliczonymi od dnia wypłaty odszkodowania.

Postanowienia końcowe

§ 12

1. Niniejszy Aneks został zatwierdzony Uchwałą Zarządu TUW „TUZ” nr U/50/2007 z dnia 18 lipca 2007 roku.
2. Niniejszy Aneks wchodzi w życie z dniem 10 sierpnia 2007 roku i ma zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od tej daty.

Postanowienia ogólne
§ 1

1. Niniejszym Aneksem wprowadza się do ogólnych warunków ubezpieczenia zasady składania i rozpatrywania reklamacji oraz skarg przez TUZ Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych (zwane dalej TUZ TUW) składanych przez Klientów TUZ TUW.
2. Ilekroć w niniejszym Aneksie jest mowa o:
  - 1) **Kliencie** – należy przez to rozumieć osobę fizyczną lub osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której obowiązujące przepisy przyznają zdolność prawną, która korzysta lub korzystała lub zamierza skorzystać z usług świadczonych przez TUZ TUW.
  - 2) **Reklamacji** – należy przez to rozumieć wystąpienie skierowane do TUZ TUW przez jego Klienta, będącego osobą fizyczną (ubezpieczającego, ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia), w którym Klient zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez TUZ TUW.
  - 3) **Skardze** – należy przez to rozumieć wystąpienie skierowane przez Klienta, z wyłączeniem spraw objętych zakresem podmiotowym i przedmiotowym zarezerwowanym dla reklamacji, dotyczące zaniedbań, uchybień czy też nienależytego wykonania obowiązków przez jednostki organizacyjne TUZ TUW, pracowników TUZ TUW lub agentów ubezpieczeniowych, z którymi współpracuje TUZ TUW.

Miejsce składania reklamacji i skarg
§ 2

Reklamacja albo skarga może być złożona w każdej jednostce organizacyjnej TUZ TUW obsługującej Klienta.

Formy składania reklamacji i skarg
§ 3

1. Klienci mogą złożyć reklamację albo skargę w następujących formach:
  - 1) pisemnej:
    - a) osobiście w jednostce organizacyjnej TUZ TUW zajmującej się obsługą Klienta albo
    - b) przesyłką pocztową lub listem poleconym wysłanym na adres siedziby TUZ TUW (Centrali) lub każdej jednostki terenowej TUZ TUW;
  - 2) ustnie:
    - a) telefonicznie na numer (+48) 22 441 57 57 albo
    - b) osobiście do protokołu podczas wizyty Klienta w jednostce organizacyjnej TUZ TUW zajmującej się obsługą Klienta;
  - 3) pocztą elektroniczną na adres reklamacje@tuz.pl.
2. Wykaz wszystkich jednostek organizacyjnych (Centrali oraz jednostek terenowych TUZ TUW) wraz z danymi kontaktowymi dostępny jest na stronie internetowej: www.tuz.pl.

Zasady składania reklamacji i skarg
§ 4

1. Złożenie reklamacji albo skargi niezwłocznie po powzięciu przez Klienta zastrzeżeń dotyczących usług świadczonych przez TUZ TUW może ułatwić i przyspieszyć jej rzetelne rozpatrzenie, chyba, że okoliczność ta nie ma wpływu na sposób procedowania z reklamacją albo skargą.
2. W celu sprawnego przeprowadzenia procesu rozpatrywania reklamacji albo skargi, reklamacja albo skarga powinna zawierać w szczególności:
  - 1) imię i nazwisko (nazwa) Klienta,

- 2) adres zamieszkania (siedziby) Klienta lub adres do korespondencji oraz numer telefonu kontaktowego,
- 3) numer polisy lub numer szkody lub numer sprawy jeżeli taki został nadany.

Sposób potwierdzenia wpływu reklamacji i skargi
§ 5

Na żądanie Klienta TUZ TUW potwierdza fakt otrzymania reklamacji albo skargi w formie pisemnej lub w inny sposób uzgodniony z Klientem.

Termin rozpatrzenia reklamacji i skarg
§ 6

1. Odpowiedź na reklamację albo skargę, powinna być udzielona bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania reklamacji albo skargi. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie odpowiedzi przed jego upływem.
2. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji albo skargi i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 1, TUZ TUW powinien przekazać Klientowi, który wystąpił z reklamacją albo skargą, informację w której:
  - 1) wyjaśni przyczynę opóźnienia;
  - 2) wskaże okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
  - 3) określi przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji albo skargi i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.

Sposób powiadomienia o rozpatrzeniu reklamacji i skarg
§ 7

1. Odpowiedź na reklamację albo skargę wniesioną przez Klienta powinna być udzielona w formie pisemnej (w postaci papierowej) lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji.
2. Odpowiedź udzielona w formie pisemnej powinna być wysłana przesyłką pocztową lub listem poleconym wysłanym na adres wskazany przez Klienta.
3. Na wyłączny wniosek Klienta odpowiedź może być dostarczona pocztą elektroniczną.

Informacje dodatkowe
§ 8

1. TUZ TUW podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
2. W przypadku nieuwzględnienia roszczeń wynikających z reklamacji albo skargi Klient ma możliwość:
  - 1) wystąpienia z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy do Rzecznika Finansowego lub w przypadku Klientów będących konsumentami także możliwość zwrócenia się o pomoc do właściwego miejscowo Powiatowego (Miejskiego) Rzecznika Konsumenta,
  - 2) wystąpienia z powództwem przeciwko TUZ TUW do sądu miejscowo właściwego do rozpoznania sprawy.

Postanowienia końcowe
§ 9

1. Niniejszy Aneks został zatwierdzony Uchwałą Zarządu TUZ TUW nr U/85/2015 z dnia 30 października 2015 r.
2. Niniejszy Aneks wchodzi w życie z dniem podjęcia Uchwały.

Aneks nr 4

do Ogólnych warunków ubezpieczenia OWU mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku zatwierdzonych Uchwałą Zarządu TUW „TUZ” nr U/50/2007 dnia 21.03.2007 r.,

Aneksu nr 1 zatwierdzonego Uchwałą Zarządu TUW „TUZ” Nr U/50/2007 z dnia 18 lipca 2007 r. oraz Aneksu nr 2 zatwierdzonego Uchwałą Zarządu TUW TUW Nr U/85/2015 z dnia 30 października 2015 r.

§ 1

1. Niniejszy Aneks zostaje wprowadzony w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.
2. Do ogólnych warunków ubezpieczenia, zwanych dalej OWU, wprowadza się dodatkowe postanowienia określone w § 2 niniejszego Aneksu.
3. Zapisy niniejszego Aneksu mają pierwszeństwo stosowania przed postanowieniami OWU.

§ 2**1. Postanowienia ogólne**

- 1) Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
- 2) Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
- 3) Prawem właściwym dla umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie niniejszych OWU jest prawo polskie.
- 4) Wszelkie zawiadomienia i oświadczenia w związku z umową ubezpieczenia powinny być składane na piśmie, lub w inny uzgodniony przez strony umowy sposób.
- 5) W przypadku zawarcia umowy na cudzy rachunek Ubezpieczający powinien umożliwić Ubezpieczonemu zapoznanie się z informacjami wynikającymi z umowy ubezpieczenia dotyczącymi przesłanek wypłaty odszkodowania i innych świadczeń oraz ograniczeń i wyłączeń odpowiedzialności TUZ TUW uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia.

2. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia

- 1) Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy TUZ TUW nie poinformował ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim ubezpieczyciel udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
- 2) Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość, Ubezpieczający będący konsumentem może odstąpić od umowy ubezpieczenia bez podania przyczyny, składając oświadczenie na piśmie, w terminie 30 dni od dnia poinformowania go o zawarciu umowy lub od dnia doręczenia mu informacji, które należy przekazać konsumentowi na podstawie

przepisów dotyczących zawierania umów na odległość, jeżeli jest to termin późniejszy. Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem oświadczenie zostało wysłane.

3. Wypłata odszkodowania

- 1) TUZ TUW wypłaca odszkodowanie lub świadczenie na podstawie uznania roszczenia uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku ustaleń dokonanych w przeprowadzonym przez siebie postępowaniu, o którym mowa w zawartej z nim ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.
- 2) Po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, TUZ TUW informuje o tym ubezpieczającego lub ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia losowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, a także informuje osobę występującą z roszczeniem, na piśmie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności TUZ TUW lub wysokości świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.
- 3) W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, w szczególności ubezpieczenia grupowego, zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia losowego może zgłosić również ubezpieczony albo jego spadkobiercy. W tym przypadku spadkobierca jest traktowany tak jak uprawniony z umowy ubezpieczenia.
- 4) Jeżeli w terminach określonych w ustawie lub w umowie TUZ TUW nie wypłaci odszkodowania lub świadczenia, zawiadamia na piśmie:
  - a) osobę zgłaszającą roszczenie oraz
  - b) ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, w szczególności ubezpieczenia grupowego, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie- o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także wypłaca bezsporną część świadczenia.
- 5) Jeżeli odszkodowanie lub świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, TUZ TUW informuje o tym na piśmie:
  - a) osobę występującą z roszczeniem oraz
  - b) ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, w szczególności ubezpieczenia grupowego, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie- wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty świadczenia. Informacja ta zawiera pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.
- 6) TUZ TUW udostępnia ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia informacje i dokumenty gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności TUZ TUW lub wysokości odszkodowania lub świadczenia. Osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez TUZ TUW udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez TUZ TUW.
- 7) Informacje i dokumenty, o których mowa w pkt. 6, TUZ TUW udostępnia, na żądanie, w postaci elektronicznej.
- 8) Sposób:
  - a) udostępniania informacji i dokumentów, o których mowa w pkt. 6,
  - b) zapewniania możliwości pisemnego potwierdzenia udostępnianych zgodnie z pkt. 6 informacji,

- c) zapewniania możliwości sporządzania kserokopii dokumentów i potwierdzania ich zgodności z oryginałem zgodnie z pkt. 6 – nie może wiązać się z nadmiernymi utrudnieniami dla osób, o których mowa w pkt. 6.
- 9) Koszty sporządzenia kserokopii oraz udostępniania informacji i dokumentów w postaci elektronicznej, ponoszone przez osoby, o których mowa w pkt. 6 nie mogą odbiegać od przyjętych w obrocie zwykłych kosztów wykonywania tego rodzaju usług.
- 10) TUZ TUV przechowuje informacje i dokumenty, o których mowa w pkt. 6, do czasu upływu terminu przedawnienia roszczeń z umowy ubezpieczenia.

§ 3

Niniejszy Aneks został zatwierdzony Uchwałą Zarządu TUZ TUV Nr U/121/2015 z dnia 29 grudnia 2015 roku i ma zastosowanie do umów zawieranych od dnia 1 stycznia 2016 roku.

Aneks nr 5

do Ogólnych Warunków Ubezpieczenia OWU mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku zatwierdzonych Uchwałą Zarządu TUW „TUZ” nr U/50/2007 dnia 21.03.2007 r.

§ 1

W ogólnych warunkach ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, w § 1 po ust. 5 dodaje się ust. 6 i 7 w brzmieniu:

- „6. Spór między Klientem a TUZ TUW może być zakończony w drodze pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązywania sporów między Klientem a TUZ TUW, prowadzonego przez Rzecznika Finansowego: adres strony internetowej Rzecznika Finansowego: www.rf.gov.pl.
7. Przez Klienta, o którym mowa w ust. 6, rozumie się:
- 1) konsumenta - osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową,
  - 2) przedsiębiorcę - osobę fizyczną, osobę prawną i jednostkę organizacyjną, o której mowa w art. 331 § 1 kodeksu cywilnego, prowadzącą we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową, będącego ubezpieczającym, ubezpieczonym,
  - 3) uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.”

§ 2

Niniejszy Aneks został zatwierdzony Uchwałą Zarządu TUZ TUW nr U/8/2017 z dnia 4 stycznia 2017 r. i ma zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 10.01.2017 r.

Aneks nr 6

do Ogólnych Warunków Ubezpieczenia OWU mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku zatwierdzonych Uchwałą Zarządu TUW „TUZ” nr U/50/2007 dnia 21.03.2007 r.

§ 1

W ogólnych warunkach ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, zwanych dalej OWU, wprowadza się następujące zmiany:

1) użyty w OWU skrót „TUW „TUZ”” zastępuje się skrótem „TUZ TUW”;

2) w § 9 uchyla się ust.5 i 6;

3) w § 12 uchyla się ust.2- 5;

4) w § 13 po ust. 5 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. TUZ TUW nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 3 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 3 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.”;

5) w § 14 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3 Zawarcie umowy ubezpieczenia TUZ TUW potwierdza dokumentem ubezpieczenia (polisą).”;

6) w § 15 uchyla się ust.3 i 4;

7) w § 25 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„6) wyrządzone umyślnie przez Ubezpieczającego lub osobę, z którą Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym; w razie rażącego niedbalstwa odszkodowanie się nie należy, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.”;

8) § 29 ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„3 W granicy sumy ubezpieczenia i z zastrzeżeniem postanowień § 30 i § 33, odszkodowanie obejmuje.”;

9) uchyla się § 31;

10) uchyla się § 32;

11) § 33 otrzymuje brzmienie:

„§ 33 Jeżeli nie zniesiono franszyzy redukcyjnej, ustalone odszkodowanie, zgodnie z § 29-30 pomniejsza się o kwotę 300 zł chyba, że franszyzę redukcyjną ustalono w wyższej wysokości.”;

12) w § 35 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Nie przechodzi na TUZ TUW roszczenie Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.”.

2. W Aneksie nr 1 do ogólnych warunków ubezpieczenia zatwierdzonym Uchwałą Zarządu TUW „TUZ” nr U/50/2007z dnia 18 lipca 2007 roku w § 8 uchyla się ust. 6.

§ 2

Niniejszy Aneks został zatwierdzony Uchwałą Zarządu TUZ TUW nr U/30/2017 z dnia 25 stycznia 2017 r. i ma zastosowanie do umów zawieranych od dnia 01.03.2017 r.